

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 6.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.6.8>

УДК 352/354:304(477.8)

С. Є. Антонова,

к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного врядування, Національний університет водного господарства та природокористування

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4796-8580>

О. С. Миронець-Матущенко,

Голова Ради ВПО при Рівненській обласній військовій адміністрації, завідувач сектору проектної та інвестиційної діяльності Березнівської міської ради Рівненського району Рівненської області

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-4118-7497>

**ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ З ПИТАНЬ ВПО ПРИ РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ
ВІЙСЬКОВІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І
СВОБОД ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ
В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

S. Antonova,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Public Governance,

National university of water and environmental engineering

O. Myronets-Matushchenko,

Chairman of the IDP Council under the Rivne Regional Military Administration, Head of the Project and Investment Activities Sector of the Bereznivka City

Council of the Rivne District of the Rivne Region

**ACTIVITIES OF THE COUNCIL ON IDP ISSUES UNDER THE RIVNEN
REGIONAL MILITARY ADMINISTRATION ON PROTECTING THE
RIGHTS AND FREEDOMS OF INTERNALLY DISPLACED PERSONS
IN THE RIVNEN REGION**

У статті досліджено ступінь категорії проблематики захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в Україні, так, як він, набуває особливої ваги в умовах повномасштабної збройної агресії Російської Федерації. Масове переміщення населення з тимчасово окупованих територій створило значне навантаження на органи державної влади та місцевого самоврядування, зокрема в регіонах, що приймають найбільшу кількість переселенців. Рівненська область є одним із таких регіонів, де було створено інституційний механізм – Раду з питань внутрішньо переміщених осіб при обласній військовій адміністрації – для координації дій із забезпечення прав, соціального захисту та інтеграції внутрішньопереміщених осіб. Особливої ваги набуває регіональний рівень реалізації політики щодо внутрішньопереміщених осіб, оскільки саме місцеві громади першими стикаються з потребами переміщених осіб та несуть відповідальність за забезпечення доступу до базових послуг, інтеграцію у приймаючі громади та гарантування прав. У цьому контексті важливою є діяльність консультативно-дорадчих органів, зокрема Рад з питань внутрішньопереміщених осіб при обласних державних адміністраціях. Зокрема, досвід Рівненської обласної військової адміністрації у створенні та функціонуванні такої Ради заслуговує на увагу як приклад практичної реалізації механізмів міжсекторальної взаємодії, інклюзивності, залучення самих внутрішньопереміщених осіб до процесу прийняття рішень. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю аналізу ефективності діяльності цього органу, виявлення системних викликів, оцінки залучення громадян до прийняття рішень та взаємодії з міжнародними партнерами. Результати такого аналізу дозволяють сформулювати обґрунтовані рекомендації для вдосконалення регіональної політики у сфері захисту внутрішньопереміщених осіб в контексті загальнонаціональних зусиль щодо забезпечення сталого розвитку та соціальної єдності.

The article examines the extent of the category of issues of protection of the rights and freedoms of internally displaced persons (IDPs) in Ukraine, as it acquires particular importance in the conditions of full-scale armed aggression of the Russian Federation. The mass displacement of the population from the temporarily occupied territories has created a significant burden on state authorities and local self-government bodies, in particular in the regions that host the largest number of IDPs. Rivne region is one of such regions where an institutional mechanism was created - the Council on Internally Displaced Persons under the regional military administration - to coordinate actions to ensure the rights, social protection and integration of internally displaced persons. The regional level of implementation of the policy on internally displaced persons acquires particular importance, since it is local communities that are the first to encounter the needs of displaced persons and are responsible for ensuring access to basic services, integration into host communities and guaranteeing rights. In this context, the activities of consultative and advisory bodies, in particular the Councils on Internally Displaced Persons under the regional state administrations, are important. In particular, the experience of the Rivne Regional Military Administration in the creation and functioning of such a Council deserves attention as an example of the practical implementation of mechanisms of intersectoral interaction, inclusiveness, and involvement of internally displaced persons themselves in the decision-making process. The relevance of the study is due to the need to analyze the effectiveness of this body's activities, identify systemic challenges, assess the involvement of citizens in decision-making, and interact with international partners. The results of such an analysis allow us to formulate substantiated recommendations for improving regional policy in the field of protection of internally displaced persons in the context of nationwide efforts to ensure sustainable development and social cohesion.

Ключові слова: *внутрішньо переміщені особи (ВПО); права людини; регіональна політика; Рада з питань ВПО; Рівненська область; соціальна інтеграція; правовий захист; громадська участь; державне управління; післявоєнне відновлення.*

Keywords: *internally displaced persons (IDPs); human rights; regional policy; Council for IDPs; Rivne region; social integration; legal protection; public participation; public administration; post-war reconstruction.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями полягає в тому, що повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну у 2022 році спричинило безпрецедентне внутрішнє переміщення населення, внаслідок чого мільйони громадян були змушені залишити свої домівки й шукати тимчасового притулку в інших регіонах країни. У нових умовах приймаючі територіальні громади, зокрема Рівненська область, зіткнулися з необхідністю створення ефективних механізмів захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб (ВПО), їхньої інтеграції та забезпечення рівного доступу до соціальних, економічних і політичних можливостей. Водночас, формування таких механізмів вимагає системного підходу, міжсекторальної взаємодії та постійного моніторингу актуальних потреб переселенців.

Незважаючи на нормативно-правові напрацювання на національному рівні, зокрема затвердження Примірного положення про Ради з питань ВПО, практична реалізація державної політики на регіональному рівні залишається неоднорідною та потребує подальшого вивчення. Особливої уваги заслуговує досвід діяльності Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Рівненській обласній військовій адміністрації, яка функціонує як інструмент координації зусиль між органами влади, громадським сектором та міжнародними партнерами у сфері захисту прав ВПО.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наукових працях як вітчизняних так і зарубіжних фахівців особливу увагу дослідники приділяють діяльності Рад з питань ВПО при обласних військових адміністраціях. Зокрема, у звітах МФ «Відродження» (2025) та БФ «Стабілізаційний Суппорт Сервісес» (2024) зазначено, що Ради здебільшого мають дорадчий статус, обмежений інституційний ресурс, а їх вплив на прийняття рішень є фрагментарним. Водночас відзначається позитивна динаміка залучення ВПО до консультаційних процесів та адвокації потреб на місцевому рівні. Дослідження також акцентують на житлових і соціальних

правах ВПО, недостатньому обсязі житлових програм та проблемах із реєстрацією й обліком. Аналітичні доповіді ГО «Хельсінська спілка з прав людини» та інших правозахисних організацій вказують на необхідність нормативного посилення статусу Рад, а також розробки ефективних механізмів моніторингу реалізації прав ВПО.

Формування цілей статті полягає в узагальненні всебічного аналізу стану та розвитку механізму забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в Рівненській області, зокрема через діяльність Ради з питань ВПО при Рівненській обласній військовій адміністрації. Оцінці структури, складу, повноваження та основних напрямків роботи Ради з питань ВПО при Рівненській ОВА у 2023–2024 роках.

Виклад основного матеріалу дослідження. Починаючи з 2014 року, коли Росія здійснила вторгнення на українські території – до Криму та частин Донецької і Луганської областей – близько 275 695 українців були змушені покинути свої домівки. Проте після повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року масштаби внутрішнього переміщення набули безпрецедентних розмірів. За даними Міністерства соціальної політики, на 20 грудня 2023 року в Україні офіційно зареєстровано майже 5 мільйонів внутрішньо переміщених осіб, причому більшість з них – жінки, а приблизно 40% – чоловіки. Це створило потребу у формуванні ефективної системи підтримки та захисту прав ВПО на всіх рівнях державного управління [6].

Для системного реагування та підтримки ВПО були створені Ради з питань внутрішньо переміщених осіб (Ради ВПО). Ці консультативно-дорадчі структури діють при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, а також при Київській та Севастопольській міських, обласних і районних державних (військових) адміністраціях. Їхня діяльність чітко визначена Примірним положенням, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02.08.2023 № 812. Основне призначення Рад ВПО, що утворюються на підставі відповідних розпоряджень, полягає у сприянні реалізації державної політики щодо захисту прав та інтересів внутрішньо

переміщених осіб на регіональному рівні. Крім того, вони активно підтримують територіальні громади у створенні ефективних механізмів для успішної адаптації та інтеграції новоприбулих мешканців. Динаміка зростання цих рад вражає: якщо у 2019 році, за підтримки Благодійного фонду «Стабілізейшен Суппорт Сервісез», було створено лише перші п'ять таких органів, то станом на грудень 2023 року їхня кількість перевищила 750 по всій Україні [1,7].

Реагуючи на потреби вимушених переселенців, Рівненська обласна державна (військова) адміністрація 1 вересня 2023 року видала розпорядження № 414 про створення Ради з питань внутрішньо переміщених осіб (Ради ВПО при Рівненській РОВА). Цей крок був зроблений відповідно до загальнонаціонального зразка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 812 від 4 серпня 2023 року («Про затвердження Типового положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб»). Метою створення Ради ВПО є активізація громадянських та політичних прав ВПО, їхнє залучення до процесу формування й контролю за виконанням нормативних актів, а також захист їхніх інтересів. Спектр питань, що охоплюються, широкий: від соціального захисту, забезпечення житлом і зайнятості до психосоціальної, медичної та правової допомоги. Такий підхід сприяє поглибленню співпраці з місцевими органами влади, підприємствами, громадськими та благодійними організаціями, а також міжнародними й науковими інституціями, забезпечуючи комплексний захист прав та інтересів ВПО [5].

Паралельно з цим, відділи соціальної роботи в територіальних громадах області регулярно проводять оцінку потреб внутрішньо переміщених осіб, що дозволяє оперативніше реагувати на виклики. Інформація про установи, організації та заклади, які надають допомогу ВПО, постійно оновлюється та розміщується на всіх доступних веб-ресурсах та інформаційних стендах. До складу Ради ВПО при Рівненській РОВА входило 22 особи (12 з яких внутрішньо переміщені особи (далі ВПО), зокрема

представники громадських організацій, активні ВПО, представники влади та релокованого малого бізнесу. Розпорядженням начальника Рівненської обласної військової адміністрації № 648 від 18.11.2024 року склад Ради оновлено. Станом на березень 2025 року до складу Ради входить 28 осіб, 16 з яких ВПО, 8 осіб представляють благодійні фонди та громадські організації, 9 - організацію засновницю Ради. Очолює Раду – ВПО з Донецької області Олеся Миронець – Матущенко, секретар – заступник начальника Рівненського обласного центру зайнятості – Сергій Панасюк, секретар – активна ВПО з Луганської області – Ірина Гарбуз. Діяльність Ради регулюється: Постанова КМУ №812 «Про затвердження Примірного положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб», Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» зі змінами. Додатково діяльність Рад регламентують внутрішні документи: Положення про Робочі комісії та їх склад; Регламент роботи Ради; Стратегічний та операційний плани затверджені до виконання 17.01.2024 [7].

Рада з питань внутрішньо переміщених осіб (Рада ВПО) при Рівненській обласній військовій адміністрації (РОВА) була утворена з метою реагування на потреби вимушених переселенців.

Рада ВПО при Рівненській ОВА була утворена на підставі розпорядження начальника обласної військової адміністрації у 2022 році [8]. Її діяльність регулюється Постановою Кабінету Міністрів України №812 «Про затвердження Примірного положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб», Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» зі змінами, а також внутрішніми документами, такими як Положення про Робочі комісії та їх склад, Регламент роботи Ради, Стратегічний та операційний плани, затверджені до виконання 17.01.2024 [7].

До складу Ради увійшли представники профільних структурних підрозділів ОВА, представники міжнародних гуманітарних організацій, лідери громадських об'єднань переселенців, експерти, активісти,

представники місцевого самоврядування та органів соціального захисту [8]. Станом на березень 2025 року до складу Ради входить 28 осіб, 16 з яких ВПО, 8 осіб представляють благодійні фонди та громадські організації, 9 – організацію засновницю Ради [9]. Очолює Раду – ВПО з Донецької області Олеся Миронець – Матущенко, секретар – заступник начальника Рівненського обласного центру зайнятості – Сергій Панасюк, секретар – активна ВПО з Луганської області – Ірина Гарбуз [8].

Основними завданнями Ради є [8]:

- аналіз потреб та проблем ВПО;
- розробка рекомендацій для органів влади;
- моніторинг дотримання прав ВПО на місцях;
- сприяння міжсекторальній взаємодії між громадським, державним і донорським секторами;
- забезпечення представництва ВПО в ухваленні рішень;
- активізація громадянських та політичних прав ВПО;
- їхнє залучення до процесу формування й контролю за виконанням нормативних актів;
- захист їхніх інтересів;
- сприяння поглибленню співпраці з місцевими органами влади, підприємствами, громадськими та благодійними організаціями, а також міжнародними й науковими інституціями;
- забезпечення комплексного захисту прав та інтересів ВПО.

Для ефективної реалізації своїх завдань Рада має у своєму складі три робочі комісії [8]:

1. робоча комісія Ради з питань соціально-економічної інтеграції внутрішньо переміщених осіб;
2. робоча комісія Ради з питань захисту та реалізації громадянських і політичних прав ВПО;
3. робоча комісія Ради з питань інвестиційної діяльності та партнерства.

Одним із ключових та систематичних напрямків роботи Ради з питань ВПО при Рівненській обласній військовій адміністрації є глибокий моніторинг умов проживання та актуальних потреб внутрішньо переміщених осіб[8]. Ця діяльність спрямована не лише на фіксацію існуючої ситуації, а й на об'єктивний аналіз даних для формування дієвих рекомендацій органам влади[9]. Робота ведеться комплексно, охоплюючи як місця тимчасового поселення (МТП) та гуртожитки, так і приватний сектор, де проживає значна частина переселенців.

Наприкінці 2024 року Рада провела детальний аналіз регіональних цільових програм та інших нормативно-правових актів (НПА) на предмет дотримання прав ВПО[9]. Зокрема, було проаналізовано 12 ключових НПА Рівненської громади, за результатами чого було виявлено, що 5 із них потребують внесення змін для кращого врахування інтересів переселенців [8]. Особливу увагу було приділено «Обласній програмі соціального захисту населення Рівненської області на 2019-2025 роки», де було виявлено відсутність згадки про ВПО як вразливу категорію, що може звужувати їхні права, а також невиконання завдання щодо інформаційного забезпечення через виготовлення поліграфічної продукції, яка є вкрай необхідною для переселенців [9].

Окремим напрямком моніторингу стало забезпечення житлових прав. У співпраці з Громадською приймальною УГСПЛ у м. Рівне було підготовлено дослідження «Житлові права ВПО у Рівненській області: проблеми та практики їх вирішення»[9]. Аналіз показав, що, незважаючи на існування «Програми забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у Рівненській області на 2022-2024 роки», у більшості громад не було створено відповідних реєстрів обліку чи житлових фондів, а фінансування фактично не виділялося. Єдиним реальним житловим фондом залишається приватне житло. Було наголошено, що дія цієї програми завершилася, і на 2025 рік область залишилася без профільної програми, хоча проблема залишається гострою [6].

Рада також долучилася до моніторингу освітнього середовища, зокрема до дослідження щодо протидії булінгу дітей ВПО, яке виявило необхідність внесення змін до обласної програми розвитку освіти для кращого забезпечення психологічної безпеки та інтеграції [4,6]. Результати всіх моніторингових візитів та аналітичних досліджень лягали в основу аналітичних довідок, які регулярно направлялися до Рівненської ОВА та Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Стратегічною метою діяльності Ради є активізація громадянських та політичних прав ВПО, їхнє повноцінне залучення до суспільного життя приймаючих громад та до процесів формування й контролю за виконанням нормативних актів. Рада функціонує як майданчик для захисту інтересів переселенців та представництва їхніх потреб перед органами влади. Для реалізації цих завдань у структурі Ради діє спеціалізована робоча комісія з питань захисту та реалізації громадянських і політичних прав ВПО [8].

Одним із найяскравіших прикладів успішної адвокаційної діяльності стала робота Координаційної ради з питань ВПО при Рівненській міській раді. За її активної участі та фінансової підтримки програми IREX «Єднання заради дії» було розроблено та ухвалено унікальну для Рівненщини міську цільову програму інтеграції ВПО на 2025–2026 роки [8]. Ця програма є важливою, оскільки вона системно включає потреби переселенців у місцеву політику та впроваджує інноваційні компенсаторні механізми, такі як реверсний податок (повернення 64% сплаченого ПДФО для працюючих ВПО) та впровадження транспортної карти для пересування у громадському транспорті [8].

Широка партнерська мережа є однією з найсильніших сторін Ради ВПО [6]. Тісна співпраця з міжнародними та українськими благодійними організаціями дозволяє залучати додаткові ресурси для реалізації проєктів, які неможливо покрити за рахунок обмеженого державного чи місцевого фінансування. Водночас, висока залежність від міжнародної підтримки є

певним ризиком через проєктний та часто обмежений у часі характер фінансування [2,6].

Ключовими партнерами Ради є Агентство ООН у справах біженців (UNHCR), Норвезька рада у справах біженців (NRC) та програма «Єднання заради дії» (IREX), завдяки яким реалізуються проєкти у сфері соціального захисту, забезпечення житлом та психосоціальної підтримки [cite: 193, 230]. Наприклад, стратегічна сесія для членів Ради у листопаді 2024 року, на якій було проведено SWOT-аналіз та розроблено стратегічний план, відбулася саме за фінансової підтримки IREX. Ця ж програма підтримала розробку міської програми інтеграції ВПО у Рівному [3,10].

Інформаційна робота є однією з функцій Ради, визначених під час стратегічного планування [7]. Вона спрямована на підвищення правової обізнаності ВПО та подолання інформаційної ізоляції. Однак, згідно з проведеним SWOT-аналізом, саме недостатній рівень обізнаності переселенців про діяльність Ради та наявні можливості є однією зі слабких сторін [3]. Багато ВПО не володіють повною інформацією про програми у сфері житла, працевлаштування чи психологічної підтримки [3].

Враховуючи ці виклики, Рада визначила себе як потенційну інформаційну платформу для проведення просвітницької роботи [8]. У співпраці з обласними медіа та з використанням цифрових інструментів, таких як телеграм-канали та чат-боти, Рада розробляє та впроваджує кампанії для підвищення обізнаності ВПО. Подальші кроки включають розширення інструментів зворотного зв'язку, запровадження інтерактивних платформ та аналітичних дашбордів для оперативного збору даних про потреби та оцінки якості послуг [8].

Попри значні досягнення та високу динаміку роботи, діяльність Ради з питань ВПО при Рівненській ОВА стикається з низкою системних викликів, які обмежують її ефективність та потенціал. Ці проблеми є типовими для консультативно-дорадчих органів у сучасних українських реаліях і

потребують комплексного вирішення як на регіональному, так і на національному рівнях:

– Правовий статус Ради має дорадчий характер. Це ключовий виклик, оскільки рішення та рекомендації, розроблені Радою, не є обов'язковими до виконання органами виконавчої влади та місцевого самоврядування. Як наслідок, існує ризик, що напрацювання Ради залишаться формальністю («пуста балаканина»), а запропоновані зміни не будуть імплементовані, що було відзначено як одна із загроз під час SWOT-аналізу. Будучи дорадчим органом, Рада не має прямого управлінського важеля для впливу на політику громад, що створює дисбаланс у можливостях захисту прав ВПО по всій області.

- Брак стабільного фінансування. Обмежений бюджет та недостатні фінансові ресурси є однією з головних слабких сторін, що ускладнює реалізацію навіть найнеобхідніших ініціатив.

– Нестача цифрової аналітики та публічного моніторингу. Відсутність єдиного аналітичного порталу для збору даних про ВПО ускладнює якісне планування та оцінку потреб. Це створює перешкоди для прозорості розподілу ресурсів та унеможливорює публічний моніторинг реалізації рекомендацій, розроблених Радою.

– Фрагментованість комунікації та координації. У дослідженні відзначається недостатній рівень взаємодії та обміну досвідом між радами ВПО в різних громадах та з іншими регіонами.

– Перевантаження профільних фахівців в ОМС. У Рівненській області, як і в Україні загалом, спостерігається значне зростання навантаження на систему освіти, охорони здоров'я та соціального захисту. Профільні спеціалісти в органах місцевого самоврядування, які працюють з ВПО, перевантажені поточною роботою, що ускладнює довгострокове стратегічне планування та впровадження комплексних інтеграційних програм.

На основі проведеного аналізу та виявлених викликів, а також враховуючи нові інституційні можливості, були сформовані наступні

рекомендації, спрямовані на вдосконалення механізмів підтримки ВПО в Рівненській області та в Україні загалом [6]:

1. Підвищити інституційну спроможність Ради. Першочерговим кроком є посилення статусу Ради. Це можливо через активну участь у розбудові новоствореного «Конгресу Рад ВПО України». Ця організація, що має юридичний статус та підтримку на найвищому державному рівні, покликана стати централізованою платформою для посилення впливу на державну політику та лобіювання інтересів ВПО. Надання Раді повноважень ухвалювати рекомендації, обов'язкові для розгляду та обґрунтованої відповіді з боку органів влади, суттєво підвищить її ефективність.

2. Запровадити цифрову панель моніторингу. Рекомендується створити на базі Рівненської ОВА аналітичний портал або цифрову панель (дашборд) з відкритим доступом до базових індикаторів щодо ситуації з ВПО. Це дозволить відстежувати потреби та запити переселенців у реальному часі, оперативно адаптувати програми підтримки та забезпечити прозорість у прийнятті управлінських рішень.

3. Розширити доступ до грантових можливостей. Враховуючи брак бюджетного фінансування, необхідно активізувати роботу із залучення грантових проєктів та програм підтримки. Рекомендується розробити комплексну альтернативну житлову програму у тісній співпраці з міжнародними партнерами (U-LEAD, UNHCR, IOM, GIZ), готуючи конкретні проєкти для фінансування. Необхідно заохочувати та підтримувати ініціативи від рад ВПО у громадах, надаючи їм допомогу в написанні грантових заявок.

4. Провести навчання для членів Ради та представників громад. Для підвищення ефективності роботи необхідно організувати системні навчання. SWOT-аналіз виявив низьку обізнаність членів ради у вузьких питаннях як слабку сторону. Слід провести тренінги щодо захисту прав ВПО, інструментів адвокації, цифрового аналізу даних, фандрайзингу. Також варто

поширювати успішні практики, як-от цикл тренінгів із працевлаштування для ВПО, проведений ГО «Центр Інтеграції».

5. Забезпечити регулярну та прозору звітність. Для підвищення довіри та інформованості необхідно впровадити практику регулярної публічної звітності про результати діяльності Ради. Звіти про виконання програм мають публікуватися у зручній для опрацювання формі, з чіткими та вимірюваними показниками. Це дозволить уникнути ситуацій, як з «Обласною програмою соціального захисту», де було неможливо відстежити виконання важливих завдань через відсутність звітної інформації.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Діяльність Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Рівненській ОВА є важливим та дієвим прикладом реагування на виклики, спричинені повномасштабним вторгненням. Її робота спрямована на комплексний захист соціальних, житлових, правових та гуманітарних прав переселенців, що підтверджується численними моніторинговими заходами, аналізом нормативно-правової бази та активною співпрацею з партнерами. Водночас ефективність Ради обмежується її дорадчим статусом, нестабільністю фінансування та певними прогалинами в комунікації та аналітичній роботі.

Ключовою перспективою для подальшого розвитку є інституційне посилення впливу переселенців на формування політики, що знаменує перехід від патерналістської моделі допомоги до партнерської [9]. Створення загальнонаціональної громадської організації «Конгрес Рад ВПО України» відкриває нові можливості для системної адвокації, налагодження прямого діалогу з центральними органами влади та залучення міжнародних інвестицій для реалізації програм у громадах [9]. Таким чином, розширення повноважень Ради, її цифрова трансформація, ширше залучення громад та стала інституційна підтримка є необхідними передумовами для того, щоб механізм захисту прав ВПО став не тимчасовим рішенням, а стабільною та невід'ємною складовою стратегії розвитку Рівненської області [8].

Література

1. Благодійний фонд «Stabilisation Support Services». Офіційний сайт. URL: <https://sss-ua.org/> (дата звернення: 09.06.2025).
2. GIZ Ukraine – Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit. Офіційний сайт. URL: <https://www.giz.de/en/worldwide/105740.html> (дата звернення: 08.06.2025).
3. Інститут освітньої аналітики. Дашборд ВПО. URL: <https://www.ioc.gov.ua/analytics/dashboard-впо> (дата звернення: 09.06.2025).
4. IOM Ukraine – Представництво Міжнародної організації з міграції в Україні. Офіційний сайт. URL: <https://ukraine.iom.int/> (дата звернення: 07.06.2025).
5. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Офіційний сайт. URL: <https://minre.gov.ua/> (дата звернення: 09.06.2025).
6. Міністерство соціальної політики України. Офіційний сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/> (дата звернення: 08.06.2025).
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 02 серпня 2023 р. № 812 «Про затвердження Типового положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/812-2023-%D0%BF#Text> \ (дата звернення: 06.06.2025).
8. Розпорядження голови Рівненської обласної державної адміністрації – начальника обласної військової адміністрації від 01 вересня 2023 р. № 414 «Про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб при Рівненській обласній державній адміністрації – Рівненській обласній військовій адміністрації». URL: <https://ror.gov.ua/upload/content/2024/July/7nYLoZwN.pdf> (дата звернення: 08.06.2025).
9. Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради України з питань захисту прав ВПО. Рішення та звіти. URL: https://www.rada.gov.ua/documents/tskVRU/tsc_idps/%D1%81ommission_decisions/260594.html (дата звернення: 08.06.2025).
10. UNHCR – Управління Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні. Офіційний сайт. URL: <https://www.unhcr.org/ua/> (дата звернення: 06.06.2025).

References

1. Stabilisation Support Services (2025), available at: <https://sss-ua.org/> (Accessed 09.06.2025).
2. GIZ Ukraine – Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit. (2025), available at: <https://www.giz.de/en/worldwide/105740.html> (Accessed 09.06.2025).
3. ICC (2025), “Internally displaced persons”, available at: <https://www.ioc.gov.ua/analytics/dashboard-vpo> (Accessed 09.06.2025).
4. IOM Ukraine (2025), available at: <https://ukraine.iom.int/> (Accessed 09.06.2025).
5. Ministry for Reintegration of Temporarily Occupied Territories of Ukraine (2025), available at: <https://minre.gov.ua/> (Accessed 09.06.2025).
6. Ministry of Social Policy of Ukraine (2025), available at: <https://www.msp.gov.ua/> (Accessed 09.06.2025).
7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2023), Resolution “On approval of the Model Regulation on the Council on Internally Displaced Persons”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/812-2023-%D0%BF#Text> (Accessed 09.06.2025).
8. Head of the Rivne Regional State Administration – Head of the Regional Military Administration (2023), Resolution “On the Council on Internally Displaced Persons under the Rivne Regional State Administration – Rivne Regional Military Administration”, available at: <https://ror.gov.ua/upload/content/2024/July/7nYLoZwN.pdf> (Accessed 09.06.2025).
9. Temporary Special Commission of the Verkhovna Rada of Ukraine on the Protection of the Rights of Internally Displaced Persons (2025), “Decisions and Reports”, available at: https://www.rada.gov.ua/documents/tskVRU/tsc_idps/%D1%81ommission_decisions/260594.html (Accessed 09.06.2025).
10. UNHCR (2025), available at: <https://www.unhcr.org/ua/> (Accessed 09.06.2025).

Стаття надійшла до редакції 11.06.2025 р.